

«Затверджую»

Завідувач кафедри інформаційних
технологій проєктування та
прикладної математики

_____/Терентьєв О.О./

«____» червня 2021 р.

Розробник силабусу

_____/Бородавка Є.В./

СИЛАБУС
ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА
(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК1				
2) Навчальний рік: 2021/2022				
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)				
4) Форма навчання: денна				
5) Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»				
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 126 «Інформаційні системи та технології»				
8) Статус освітньої компоненти: вибіркова				
9) Семестр: I				
11) Контактні дані викладача: професор, д.т.н., Бородавка Є.В., borodavka.iev@knuba.edu.ua , +380678122752, http://www.knuba.edu.ua/?page_id=97760				
12) Мова викладання: українська				
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): –				
14) Мета курсу: отримання теоретичних знань та практичних навиків з улаштування інформаційного суспільства та розвитку інформаційної культури особистості				
15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН3. Використовувати базові знання інформатики й сучасних інформаційних систем та технологій, навички програмування, технології безпечної роботи в комп'ютерних мережах, методи створення баз даних та інтернет-ресурсів, технології розроблення алгоритмів і комп'ютерних програм мовами високого рівня із застосуванням об'єктно-орієнтованого програмування для розв'язання задач проєктування і використання інформаційних систем та технологій.	Обговорення під час занять, розрахункова робота	Лекції, лабораторні роботи	К31 К32 КС5

2.	ПРН6. Демонструвати знання сучасного рівня технологій інформаційних систем, практичні навички програмування та використання прикладних і спеціалізованих комп'ютерних систем та середовищ з метою їх запровадження у професійній діяльності.	Обговорення під час занять, розрахункова робота	Лекції, лабораторні роботи	K31 K32 K34 K35 KC5 KC6 KC12
3.	ПРН10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.	Обговорення під час занять, розрахункова робота	Лекції, лабораторні роботи	K36

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
20	0	20	1	50	залік
Сума годин:			90		
Загальна кількість кредитів ECTS			3		
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:			40 (1,33)		

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Змістовий модуль 1. Основні поняття інформаційної культури

Тема 1. Вступ: інформаційна культура як інформаційних компетентність і цивілізаційне явище.

Поняття інформаційної культури. Культура інформаційних потреб. Інформаційно-правова культура.

Світові ментальні системи культури права.

Тема 2. Інформаційне суспільство та інформаційна культура особистості. Інформаційне середовище: поняття, функції. Інформаційна культура як спосіб входження в інформаційне суспільство. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин. Інформаційна безпека. Інформаційні революції в історії людства. Інформаційні війни.

Тема 3. Інформаційні ресурси: типи та види, класифікація Місце інформаційних ресурсів у соціальній системі. Властивості та функції інформаційних ресурсів. Принципи функціонування інформаційних ресурсів. Класифікація інформаційних ресурсів. Особливості захисту інформаційних ресурсів Державна політика України щодо захисту інформаційних ресурсів. Захист інформаційних ресурсів.

Тема 4. Інформаційні організації, їхні продукти і послуги. Інформаційні продукти і послуги. Модель інформаційного бізнесу. Носій інформації. Бази даних (БД). Постачальники інформаційних послуг на товарному ринку. Інформаційна інфраструктура. Інноваційна культура і культура виробництва фірми. Поняття і структура інформаційного ринку. Інформаційний бізнес і тенденції його розвитку. Поняття і закони розвитку інформаційного виробництва. Нормативна регламентація інформаційної діяльності. Захист інформаційних засобів та охорона прав власності

Тема 5. Інформаційні війни. Інформаційна війна та інформаційна боротьба: основні поняття. Форми та способи ведення інформаційної боротьби. Пропагандистські прийоми і методи. Використання ЗМІ.

Система захисту інформаційного простору. Контрпропаганда. Кібернетична війна.

Змістовий модуль 2. Системи захисту інформації

Тема 1. Авторське право. Шляхи для захисту авторських прав в мережі Інтернет. Методологія консолідації інформації. Цифровий водяний знак(ЦВЗ, Watermark). Індексвання документів. Документні класифікації. Систематизація документів. Захист на етапі після порушення авторського права. Об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 2. Публічна інформація: поняття, класифікація, доступ. Загальна характеристика поняття «публічна інформація». Режим доступу до інформації. Поняття доступу до публічної інформації. Права та обов'язки громадян у сфері доступу до публічної інформації. Захист облікової інформації та кібербезпека підприємства. Кіберпростір. Обов'язки фахівців з кібербезпеки.

Тема 3. Захист інформації. Інформаційна безпека. Основні завдання у сфері захисту інформації (ЗІ) в інформаційно-телекомунікаційних системах. Захист інформації в базах даних. Ролі користувачів сучасних БД. Методи захисту інформації в базах даних. Методи аутентифікації. Біометрична ідентифікація.

Тема 4. Кіберзлочинність. Кіберзлочин. Мотиви вчинення кіберзлочинів. Класифікація кіберзлочинів. Найпоширеніші види кіберзлочинів. Фішинг. Кримінально-правова охорона суспільних відносин у кіберпросторі в Україні. Конвенція

Ради Європи про кіберзлочинність. Найвідоміші українські хакери. Способи захисту від кіберзлочинців. Кібертероризм. Портрет кіберзлочинця.

Тема 5. Критична інфраструктура та її захист. Визначення основних термінів. Об'єкти критичної інфраструктури. Пріоритети забезпечення безпеки критичної інфраструктури. Захист інформації в критичних системах інформаційної інфраструктури. Суспільні, державні інтереси та відносини, яким може бути завдано шкоди. Джерела кіберзагроз для інформаційних систем об'єктів критичної інфраструктури. Кібернетичні системи відеоспостереження.

Практичні: не передбачено НП

Лабораторні:

Заняття 1. Інформаційна культура як етап розвитку постіндустріального суспільства.

Заняття 2. Інформаційна революція і інформаційне поле. Вплив інформаційного поля на традиційну культуру.

Заняття 3. Вітчизняні та зарубіжні стандарти, що регламентують опис інформаційних ресурсів. Електронні каталоги, бібліографічні та фактографічні бази даних.

Заняття 4. Особливості інформаційних продуктів і послуг, що надаються сучасними інформаційними організаціями. Можливості роботи з ресурсами інформаційних організацій в середовищі INTERNET.

Заняття 5. Цілі моніторингу інформації. Можливості систем комп'ютерного пошуку.

Заняття 6. Техніка аналізу масивів текстів. Методи перевірки достовірності інформації. Методи виявлення неявного змісту і внутрішніх протиріч.

Заняття 7. Інформаційно-пошукові мови. Поняття про метадані.

Заняття 8. Цілі і завдання представлення інформації. Основні етапи проведення робіт.

Заняття 9. Концепція web 2.0, побудова спільнот в Інтернеті.

Заняття 10. Соціальні мережі та їх вплив на сучасне життя.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:

1. Індивідуальне завдання за однією з тем дисципліни.

Самостійна робота студента:

1. Виконання індивідуальної роботи.
2. Виконання лабораторних робіт.
3. Підготовка до лекцій.
4. Підготовка до заліку.

18) Основна література:

1. ДСТУ 5034:2008 Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять . – Чинний від 2009-01-01. – К. : Держспоживстандарт України, 2009.- 38 с.
  2. Акинин, П. В. Мировые информационные ресурсы. Интернет / П. В. Акинин. – СПб.: КноРус, 2008. – 256 с.
  3. Боднар, І. Р. Міжнародна інформація : навчально-методичний посібник до самостійного вивчення курсу / Ірина Боднар . – Л. : Новий світ-2000, 2005. – 216 с.
  4. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.
  5. Кушерець, В. І. Знання як стратегічний ресурс суспільних трансформацій . – К. : Знання України, 2004. – 248 с.
  6. Ліпінська, А. В. Інформаційні ресурси в документознавстві: навч. посібник для дистанційного навчання / А. В. Ліпінська. – К.: Університет «Україна», 2007. – 330 с.
  7. Романенко, В. Н. Сетевой информационный поиск [Текст] : практ. пособие / В. Н. Романенко, Г.В. Никитина СПб. : Профессия, 2005 . – 288 с.
- Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / В. Горовий; наук. ред. Л. А. Дубровіна; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського . – К. : [б. в.], 2010. – 358 с.

19) Додаткові джерела:

1. Столяров, Ю. Н. Документный ресурс : учебн. пос. для студ. высш. учеб. зав. / Ю. Н. Столяров. – М.: Либерия, 2001. – 154 с.
2. Голубцов С.Б. Поиск информации: в вопросах и ответах: учеб. пособие / С.Б. Голубцов. – СПб.: ИВЭСЭП, Знание, 2011.
3. Голубцов С.Б. Средства менеджмента библиографической информации: учебно-метод. пособие/ С.Б. Голубцов. – СПб.: ИВЭСЭП, Знание, 2009.
4. Скворцов Л. В. Информационная культура и цельное знание / Л.В. Сквор-цов. – М. : МБА, 2011.
5. <http://library.knuba.edu.ua/>
6. <http://repository.knuba.edu.ua/>

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Підсумковий контроль	Сума
ПРН3	ПРН6	ПРН10		
20	20	20	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування лекцій;
- виконання лабораторних робіт;
- дотримання термінів виконання РГР;
- дотримання умов академічної доброчесності.

22) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти етичного кодексу університету та норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь). Персональне виконання лабораторних та індивідуального завдань.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=888>